

Súd: Okresný súd Trnava  
Spisová značka: 17C/15/2018  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118205394  
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2022  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Máčajová  
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2118205394.16

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Johanou Máčajovou v právnej veci žalobcu: S. V. I., J. XX.XX.XXXX, G. M. H. XX, Y., zast.: VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 50 217 020, Ševčenkova 5, Bratislava, proti žalovanému: F. P. I., J. XX.XX.XXXX, G. M. H.Ď. XX, Y., zast.: Advokátska kancelária Pacalaj, Palla a partneri, s.r.o., IČO: 36 857 548, Nám. SNP 3, Trnava, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, takto

### rozhodol:

I. Súd žalobný návrh zamietá.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

### odôvodnenie:

1. Podaním doručeným súdu dňa 22.06.2018 sa žalobca domáhal voči žalovanému určenia, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. území Y., obec Y., okres Y., vedené Okresným úradom Y., katastrálny odbor, zapísané na LV č. XXXX, a to: stavba - rodinný dom, súpisné č. XXXX, postavený na pozemku parcely registra „U.“ s parcelným č. XXXX, pozemok - záhrady, nachádzajúci sa na parcele registra „U.“ s parcelným č. XXXX, o výmere XXX m<sup>2</sup>, pozemok - zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúci sa na parcele registra „U.“ s parcelným č. XXXX, o výmere XXX m<sup>2</sup>, pozemok - zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúci sa na parcele registra „U.“ s parcelným č. XXXX, o výmere XX m<sup>2</sup>, pozemok - ostatné plochy, nachádzajúci sa na parcele registra „U.“ s parcelným č. XXXX/X, o výmere XX m<sup>2</sup>, pozemok - zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúci sa na parcele registra „U.“ s parcelným č. XXXX/X, o výmere XXX m<sup>2</sup>, patria do dedičstva po nebohom P. I., J. XX.XX.XXXX, naposledy bytom ulica H. XX, Y., zomrelom XX.XX.XXXX. Zároveň si uplatnil právo na náhradu trov konania proti žalovanému.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že predmetné nehnuteľnosti sú vo výlučnom vlastníctve žalovaného (brata žalobcu), ktoré nadobudol od ich otca - P. I., J. XX.XX.XXXX, naposledy bytom W. M. H. XX, Y., zomrelého XX.XX.XXXX, na základe Kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa XX.XX.XXXX, vklad bol povolený dňa XX.XX.XXXX. Na základe uvedeného neboli predmetné nehnuteľnosti predmetom dedičského konania. P. I. bol pred smrťou, v období od 23.08.2016 do 07.09.2016 a od 30.10.2016 do XX.XX.XXXX, hospitalizovaný vo Fakultnej nemocnici Trnava, nakoľko mal závažné zdravotné problémy, ktoré mu spôsobovali opakované stavy dezorientácie (nespoznával ľudí, mýlil si veci) a postupné zhoršovanie pamäte. Žalobca sa domnieva, že žalovaný využil nepriaznivý zdravotný stav otca, kedy si už nevedomoval následky svojho konania, pričom otec v takomto stave previedol kúpnu zmluvou na žalovaného vlastnícke právo k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam. V predmetnej kúpnej zmluve bola kúpna cena dojednaná na sumu vo výške 14.900 Eur, ktorá je niekoľkonásobne nižšia ako reálna trhovú hodnotu prevádzaných nehnuteľností, pričom mala byť v zmysle kúpnej zmluvy vyplatená v hotovosti pri jej podpise. Kúpna cena bola účelovo tesne pod hranicou 15.000

Eur, aby nedošlo k porušeniu ustanovení zákona č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti. Táto suma nebola zrejme reálne zaplatená zo strany žalovaného, nakoľko otec takou hotovosťou ani nedisponoval. Konanie žalovaného v naznačenom smere vykazuje prvky zastretého právneho úkonu, kedy v skutočnosti absentovala vôľa oboch zmluvných strán uzavrieť kúpnu zmluvu. Z lekárskeho správy ošetrojúcich lekárov nepochybne vyplýva, že nebohý P. I. bol hospitalizovaný na Geriatrickom oddelení prvýkrát od 23.08.2016 do 07.09.2016 pre zhoršenie zdravotného stavu. Počas hospitalizácie bol vyšetrený i jeho duševný stav pre podozrenie, že pacient trpí dementným syndrómom. Podľa výpovedi syna (žalovaného) pri prijatí pacienta dňa 23.08.2016 má: „opakované stavy dezorientácie, postupné zhoršovanie pamäte, niekedy nespoznáva ani ľudí, strata samoobslužnosti, niekedy nespáva, býva nepokojný aj dezorientovaný, miestami aj stavy agresivity, neudrží moč a občas nedobehne ani na veľkú potrebu...“. Počas hospitalizácie mal pacient realizované CT vyšetrenie mozgu s nálezom Postischemické zmeny paraventriculárnej bielej hmoty obojstranne. Následne bolo doplnené psychiatrické a neurologické vyšetrenie, ktoré potvrdilo demenciu Alzheimeroveho typu a kombinovanej etiológie. Pacient počas psychiatrického vyšetrenia nevedel, či je rok 2000 alebo 2060, čo potvrdzuje jeho výraznú dezorientáciu časom. Pacientovi bola nasadená psychofarmakologická liečba pre demenciu a stavy zmätenosti lege artis. Od 30.10.2016 do XX.XX.XXXX bol pacient druhýkrát hospitalizovaný na Geriatrickom oddelení pre zhoršenie telesného stavu- rozvoj imobilizačného syndrómu s dekubitmi na päťach. Pri prijatí bol dezorientovaný časom, jeho myslenie bolo výrazne spomalené. V laboratórnych parametroch bola dehydratácia a vysoké zápalové parametre, dňa XX.XX.XXXX exitoval.

Alzheimerova demencia je najčastejšie sa vyskytujúca demencia. Prvé príznaky sú z oblasti intelektu - hlavne poruchy pamäti, poruchy pozornosti. Neskôr dochádza k poruchám emotivity a správania - často výskyt zmätenosti, útekov z domu, nemocnice, prítomnosť agresivity, často aj s odklonom od reality. Pri demencii je narušený úsudok a kritickosť. Podľa hĺbky demencie sú pacienti odkázaní na pomoc okolia - potrebujú asistenciu, nakoľko nie sú schopní samostatne telefonovať, nakupovať, vhodne sa obliecť, či dodržiavať hygienu. V poslednom štádiu pacienti často nespoznávajú svoje okolie, najbližších príbuzných, bývajú dezorientovaní miestom a časom. Sú plne závislí na starostlivosti druhou osobou. Alzheimerova demencia je ochorenie nevyliciteľné a špecializovanou starostlivosťou sa môže dosiahnuť iba predĺženie prežívania pacienta. Na základe uvedeného žalobca má za to, že právny úkon- uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 17.10.2016 je absolútne neplatný, nakoľko nebohý P. I. v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebol schopný robiť právne úkony, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, ako aj nakladať s finančnými prostriedkami. Pod rozsah ust. § 38 ods. 2 OZ spadá konanie fyzických osôb inak duševne zdravých (t. j. osôb, ktoré neboli súdom obmedzené v spôsobilosti na právne úkony), ak konkrétny právny úkon, o ktorý v danom prípade ide, urobili v duševnej poruche, ktorá vylučuje prítomnosť rozumovej a vôľovej zložky konania. Žalobca sa domáha určenia, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva, nakoľko uzatvorenie kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX je absolútne neplatný právny úkon, súd by mal predbežne posúdiť otázku platnosti, resp. neplatnosti tohto právneho úkonu. Bez určenia, či tu vlastnícke právo žalovaného k predmetným nehnuteľnostiam je alebo nie je, nie je možné zabezpečiť ochranu vlastníckeho práva žalobcu, nakoľko nebude možné znovu prejednať dedičské konanie, čím je daný naliehavý právny záujem v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP. Medzi stranami sporu prebehla vzájomná písomná komunikácia s cieľom mimosúdneho doriešenia veci, no žiaľ bezúspešne.

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanej žalobe zo dňa 14.06.2019 (č.l. 34) popiera žalobcom uplatňovaný nárok a dôvody žaloby v plnom rozsahu. V čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, t.j. dňa XX.XX.XXXX (ďalej „Kúpna zmluva“), predmetom ktorej boli nehnuteľnosti: pozemok, parc. reg. „U.“, parc. č. XXXX, o výmere XXX m<sup>2</sup>, druh pozemku: záhrady, pozemok, parc. reg. „U.“, parc. č. XXXX, o výmere XXX m<sup>2</sup>, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, pozemok, parc. reg. „U.“, parc. č. XXXX, o výmere XX m<sup>2</sup>, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, pozemok, parc. reg. „U.“, parc. č. XXXX/X, o výmere XX m<sup>2</sup>, druh pozemku: ostatné plochy, pozemok, parc. reg. „U.“, parc. č. XXXX/X, o výmere 136 m<sup>2</sup>, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, stavba, súpisné č. XXXX, popis stavby: rodinný dom, postavený na pozemku, parc. reg. „U.“, parc. č. XXXX, o výmere XXX m<sup>2</sup>, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria, zapísané na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Y., katastrálny odbor, pre k.ú. Y., obec Y., okres Y. (ďalej „nehnuteľnosti“), otec sporových strán bol v plnej miere príčetný, svojprávny a plne rozpoznal následky svojho konania. Žalovaný považuje uzatvorenie Kúpnej zmluvy a prevod vlastníctva k nehnuteľnostiam za platný právny úkon, odmieta tvrdenia žalobcu o tom, že zneužil nepriaznivý zdravotný stav otca k uzatvoreniu Kúpnej zmluvy. Otec už dlhodobejšie plánoval previesť nehnuteľnosti kúpnu zmluvou na žalovaného, nakoľko mal v ňom dôveru, že naplní

prianie otca, že v budúcnosti si nehnuteľnosti ponechá a nepredá ich tretej osobe. Žalovaný sa o otca intenzívne staral a často s ním býval, na rozdiel od žalobcu, ktorý sa s ním stretával len veľmi nepravidelne až sporadicky, nestaral sa o neho. Žalovaný sa o otca staral aj v čase na sklonku jeho života, kedy trpel zdravotnými komplikáciami, spoločne s pani O. V., zdravotnou sestrou, ktorá pomáhala otcovi a žalovanému ako odborne spôsobilá osoba. Otec si želal, aby žalovaný otca dochoval. V čase uskutočnenia prevodu nehnuteľností nikto nepredpokladal, že otec onedlho zomrie. Kúpnu zmluvu vypracoval advokát Z. L. K. ešte niekoľko týždňov pred jej uzatvorením. Kúpna zmluva vrátane kúpnej ceny zohľadňovala skutočnosť, že ide o prevod medzi blízkymi osobami - otcom a synom, kedy nie je potrebné, bolo by dokonca neštandardné, aby kúpna cena bola určená znaleckým posudkom, alebo aby zodpovedala reálnej trhovej cene. Spôsob nakladania s majetkom a jeho prevod je výlučným právom vlastníka, v rámci rodinných vzťahov sú bežné a spoločensky akceptovateľné aj bezodplatné prevody medzi blízkymi osobami (darovanie). Žalovaný považuje uzatvorenie Kúpnej zmluvy za plne štandardné, akceptovateľné, zohľadňujúce povahu a charakter prevodu vlastníctva medzi blízkymi osobami. Žalovaný sa navyše zaviazal rešpektovať vôľu otca nepreviesť nehnuteľnosti na tretie osoby, a aby ho až do smrti dochoval, čo aj splnil.

Žalovaný vníma podanú žalobu ako snahu žalobcu o nadobudnutie majetkového profitu, ktorý mu neprináleží. Žalobca sa o otca nestaral, na sklonku života o neho neprejavil záujem. Žalobca sa už od mladého veku viackrát verejne vyjadroval, že nie je synom otca. Žalobca nepredložil súdu žiadny zmysluplný dôkaz, že otec by nevedel v čase uzatvorenia Kúpnej zmluvy rozpoznať následky svojho konania. Otec nemal nikdy počas svojho života pozbavenú alebo obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, ani sa psychiatricky neliečil. Predložené lekárske správy nepreukazujú nespôsobilosť otca uzatvoriť Kúpnu zmluvu, resp. že by konal v duševnej poruche alebo pod vplyvom nejakých látok. Žalobca neunesol dôkazné bremeno o tom, že otec nebol schopný rozpoznať následky svojho konania. Otec plne logicky a racionálne zmýšľajúc, v snahe o usporiadanie majetku ešte počas svojho života, s plným vedomím a vierou v riadne hospodárenie a zveľaďovanie majetku, previedol nehnuteľnosti na žalovaného, v ktorom mal plnú dôveru a ktorý pri ňom vždy stál. Vo vzťahu k starostlivosti žalovaného o otca a okolnostiam uzatvorenia kúpnej zmluvy navrhuje žalovaný v konaní vypočuť svedkov: L. S., P. I., D. M., O. V.. Žalovaný upustil od mimosúdneho riešenia veci keď zistil, že žalobca záujem o mimosúdne riešenie a dobrý úmysel len predstieral, podal na žalovaného trestné oznámenie, krivo a zlomyseľne ho obvinil zo spáchania trestného činu. Žalovaný navrhuje žalobu zamietnuť a priznať mu trovy konania v plnom rozsahu.

4. Žalobca v rámci repliky vo svojom podaní zo dňa 24.07.2019 (č.l. 41) uviedol, že vyjadrenia žalovaného považuje za klamlivé a zavádzajúce. Vyhlásenia žalovaného o tom, že ich otec bol príčetný a plne svojprávny nekorešpondujú s obsahom lekárskeho správ. Nie je pravda, že by sa žalobca o otca nestaral a nestretával sa s ním. Navštevoval ho pravidelne a v rámci možností sa o neho aj staral, zaujímal sa o jeho medikamentóznou liečbu, pričom zistil, že užíva niekoľko liekov práve na liečbu demencie, pričom 3 druhy mu boli predpísané lekárom, zvyšné mu dal predpísať žalovaný. Na posúdenie odbornej otázky navrhuje vykonať znalecký posudok na zodpovedanie otázky ohľadne príčetnosti otca v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy. Argument žalovaného, že otec nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, považuje žalobca za irelevantný. V konaní rovnako navrhuje vypočuť svedkov-pani W., pani H., ako aj pani I. ohľadne skutočností týkajúcich sa názoru otca na prepis jeho majetku počas jeho života.

5. Žalovaný v rámci dupliky vo svojom podaní zo dňa 27.08.2019 (č.l. 47) opätovne uviedol, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy na sporné nehnuteľnosti dňa XX.XX.XXXX otec sporových strán bol v plnej miere príčetný, svojprávny a plne rozpoznal následky svojho konania. Kúpna zmluva je platný právny úkon. Spôsobilosť otca sporových strán uzatvoriť kúpnu zmluvu sa v danej veci prezumuje, dôkazné bremeno je na žalobcovi, aby preukázal opak. Žalobca neunesol dôkazné bremeno a kvalifikovane nepreukázal, že otec sporových strán konal pri uzatvorení Kúpnej zmluvy v duševnej poruche, nepredložil súdu v čase podania žaloby a doposiaľ žiadny relevantný dôkaz, napr. v podobe znaleckého posudku súdneho znalca, ktorý by vyvrátil domnienku platnosti kúpnej zmluvy. Žalobca mohol pritom znalecký posudok zaobstaráť a predložiť už v rámci podanej žaloby, alebo ho mohol ako dôkaz označiť v samotnej žalobe, čo neučinil, navrhuje vypracovanie znaleckého posudku viac než rok po podanej žalobe. Žalovaný nepovažuje za potrebné vypracovanie znaleckého posudku, so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania navrhuje znalecké dokazovanie v tomto štádiu konania nepripustiť. Ohľadne predpisovania liekov poukazuje na skutočnosť, že on nie je osoba oprávnená predpisovať akékoľvek lieky. Všetky lieky, ktoré otec bral, boli predpísané lekárom v súlade s postupmi „lege artis“, nie žalovaným!

Žalovaný navrhuje zamietnuť návrhy na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov, nakoľko sú irelevantné pre konanie. Akýkoľvek „názor otca“ na prepis majetku vyjadrený počas jeho života nemá vôbec žiadny právny dopad na uzatvorenie Kúpnej zmluvy, ktorej platnosť je predmetom tohto konania. Žalovaný poukazuje na názory plynúce z odborných komentárov k otázke výkladu ustanovenia §38 ods. 2 OZ: „Ak má byť urobený záver, že právny úkon je podľa § 38 ods. 2 OZ neplatný, musí byť bez pochybností preukázané, že predmetná osoba konala v duševnej poruche aspoň prechodnej povahy, ktorá by ju robila na predmetný právny úkon nespôsobilou. Nie každá duševná porucha fyzickej osoby, ktorá robí právny úkon, vedie k jeho absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ale len taká duševná porucha, ktorá konajúcu osobu robí na tento právny úkon neschopnou z dôvodu, že nemôže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. Je vylúčené urobiť záver o konaní v duševnej poruche na základe pravdepodobnosti, či za skutkových okolností, ktoré aj napriek dôkaznej verifikácii neumožňujú urobiť v uvedenom smere jednoznačný skutkový záver, na ktorý by bolo možné aplikovať ustanovenie § 38 ods. 2 OZ (poukaz na rozsudok Najvyšší súd ČR z 15. 2. 2012, sp. zn. 30 Cdo 1560/2011).

6. Súd vec prejednal v zmysle § 180 Civilného sporového poriadku na pojednávaniach konaných dňa 11.11.2019, 05.10.2020, 09.12.2020, 07.04.2021 a 25.04.2022, 06.06.2022, vypočul strany sporu, resp. ich zástupcov, pričom vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi: žalobný návrh, vyjadrenie žalovaného zo dňa 14.06.2019, vyjadrenie žalobcu- replika zo dňa 24.07.2019, vyjadrenie žalovaného zo dňa 27.08.2019, kúpna zmluva zo dňa XX.XX.XXXX, zdravotná dokumentácia P. I. st., znalecký posudok č. 1/2020 MUDr. Z. I., znalecký posudok č. 82/2020 MUDr. F. M., PhD., MPH, MHA, znalecký posudok č.24/2022 znaleckej organizácie Centrum duševného zdravia, s.r.o., výsluchy svedkov, znalcov, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise, z ktorých ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

7. Strany sporu sú bratia, dňa 17.10.2016 bola medzi žalovaným a jeho otcom- P. I. st. uzatvorená kúpna zmluva na nehnuteľnosti bližšie špecifikované v žalobe, ktorej platnosť namieta žalobca z dôvodu duševnej poruchy jeho otca- Alzheimerovovej demencie. Žalobca namieta, že žalovaný- jeho brat využil zlý zdravotný stav otca, ktorý si v dôsledku duševnej choroby nevedomoval následky svojho konania a previedol kúpnu zmluvou na brata vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam Žalovaný popiera skutočnosť, že by otec bol v čase uzavretia kúpnej zmluvy duševne chorý, plne rozpoznal následky konania, má za to, že kúpna zmluva je platným právny úkonom.

8. Žalobca, resp. jeho právny zástupca sa pri prednese na pojednávaní dňa 11.11.2019 pridržiaval svojich písomných podaní, do konania navrhol pribrať znalca na zodpovedanie otázky týkajúcej sa posúdenia duševného stavu nebohého P. I. st.

9. Právny zástupca žalovaného sa pri vyjadrení na pojednávaní dňa 11.11.2019 pridržiaval rovnako svojich písomných podaní. Kúpna zmluva spĺňa všetky zákonné náležitosti, zo žaloby nevyplýva dôvod neplatnosti zmluvy. S poukazom na koncentráciu konania žiada návrh na znalecké dokazovanie nepripustiť.

10. Žalovaný pri výsluchu na pojednávaní dňa 11.11.2019 uviedol, že vzťah jeho otca a brata bol neštandardný. Brat rozprával oddávna, už asi v 80-tych rokoch, že otec nie je jeho otcom. Boli situácie, kedy viac (5- 6) rokov spolu nehovorili. Dôvodom bol temperament brata. Brat sa vyjadroval o otcovi tak, že mal pohlavnú chorobu, že majú nevlastnú sestru, ich vzťah bol veľmi zložitý po celý čas. On s bratom mal normálny vzťah, avšak boli veľmi rozdielne povahy, stretávali sa sporadicky, skôr to bolo na úrovni slušnosti. Cca 2,5 roka nie sú v žiadnom kontakte. Ohľadne kúpnej ceny za dom a pozemok vo výške 14.900,- Eur ozrejmil, že otec založil predmetný dom (vnuk staval, zobral si úver, dom tak tvoril predmet zálohu na úver), tam bolo uvedené, že predmetný dom bol ocenený na 30.000,-Eur, ocenenie bolo zrejme z r. 2011 za účelom úveru pre jeho syna. Žalovaný žil s otcom v spoločnom rodinnom dome (prístavba s predmetným domom), rekonštruoval dom v rámci možností, robil tam údržby, z tohto dôvodu ho otec v podstate dal za polovicu. Vyplatené peniaze dal vnukovi P.Š. (syn žalovaného), prevzal peniaze, ako aj peniaze pre sestru, tretie vnúča ešte nie je dospelé, peniaze dostane až v dospelosti. Vnuk zo strany žalobcu s rodinou nekomunikuje. Ohľadne zdravotného stavu otca uviedol, že jeho stav bol primeraný veku, on sa od januára 2016 staral o otca, skončil v práci, bol nezamestnaný. Otec si sťažoval iba na bolesti kolien, začiatkom 8/2016 spadol a nedokázal sa postaviť, od tej doby mu trvale pomáhal, nastal tam zápalový proces, išiel do nemocnice, ale vzhľadom

k tomu, že išiel až niekedy koncom augusta, v septembri sa vrátil domov po dvoch týždňoch, stav sa mu polepšil. Odvtedy zostal u neho, aby predišli úrazu. Koncom októbra prestal prijímať jedlo, vodu, zavolať záchranku, bol hospitalizovaný v nemocnici, už nechcel bojovať, nemal chuť ďalej žiť. Príčina úmrtia bola zápal pľúc. Na vyšetrenia sprevádzala otca pani L. S.. Ohľadne duševných chorôb uviedol, že občas sa mu stalo, že zabudol, kde má napr. okuliare, ale ináč si pamätal ľudí, s vnučkou sa hrával. Ohľadne jeho vyjadrenia počas hospitalizácie zo dňa 23.08.2016, keď uvádzal: „opakované stavy dezorientácie, postupné zhoršovanie pamäte, nespoznávanie ľudí, strata samoobslužnosti, nespáva....“ upresnil, že keď išli do nemocnice, keď spadol, vtedy sa mu zdalo, že sa s ním niečo deje, pri prijímaní radšej povedal viac z opatrnosti. V uvedenom čase bol doma vodár, ktorého nespoznával, rodinu samozrejme spoznával všetkých. Podľa neho v čase hospitalizácie bol orientovaný v čase. Nakoľko uvedené veci uviedol pri hospitalizácii, pre istotu mu dali urobiť aj psychiatrické vyšetrenie, ale nakoniec ho nechali na geriatrii z dôvodu zápalového ochorenia. Otec užíval lieky na ukludnenie, lieky na cukrovku, tlak.

11. Vo veci bolo uznesením súdu zo dňa 31.01.2020 nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Vypracovaný znalecký posudok č.1/2020 znalca MUDr. Z. I. bol dňa 09.06.2020 zaslaný súdu. Zo záverov posudku vyplynulo, že v čase uzavretia zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX nebohý P. I. trpel dementným syndrómom. Demencie sú skupina duševných porúch, ktorých základným charakteristickým rysom je získaný úbytok kognitívnych (poznávacích) funkcií, predovšetkým pamäti a intelektu, spôsobený určitým mozgovým ochorením, obvykle chronického alebo progresívneho rázu.

U posudzovaného bol diagnostikovaný stredne ťažký stupeň demencie podľa MMSE test (skóre 16 bodov), s deficitmi v oblasti orientácie, vštepivosti pamäti, pozornosti, výbavnosti, vyšších kognitívnych funkcií. Z hľadiska etiologického bol stav uzatvorený ako Demencia pri Alzheimerovej chorobe, atypická alebo zmiešaná forma.

Diagnostický záver zmiešanej formy predpokladá prítomnosť nielen primárnej atroficko-degeneratívnej zložky, ale u pacienta aj cievej zložky: prítomné rizikové faktory pre cieвне postihnutie mozgu (artériosová hypertenzia, diabetes mellitus), diagnostikované známky artériosklerózy (sklerotická angiopatia, ischemická choroba srdca), neurozobrazovací nález (postschemicke zmeny paraventrikulárnej bielej hmoty obojstranne na CT mozgu) a jej manifestácie v klinickom obraze (opakované stavy dezorientácie, nočná zmätenosť - „občas máva vidiny skôr v noci“) (odpoveď č.1). V dôsledku stupňa demencie znalec nepovažuje posudzovaného za schopného robiť právne úkony, ovládať svoje konanie (v dôsledku stupňa demencie posúdiť a rozhodovať o motívoch konania) a posúdiť následky svojho konania, nepovažuje posudzovaného za schopného posúdiť význam a závažnosť právneho úkonu uzavretia kúpnej zmluvy (odpoveď č.2,3). Znalec konštatuje, že nebohý P. I. v čase podpisu kúpnej zmluvy trpel zmiešanou formou Alzheimerovej demencie s kognitívnym deficitom stredne ťažkým (odpoveď č.4).

12. Podaním doručeným súdu dňa 07.08.2020 (č.l. 145) sa žalovaný vyjadril k záverom posudku č.1/2020 znalca MUDr. Z. I., považuje ho za neúplný, nakoľko znalec vychádzal zjavne iba zo zdravotnej dokumentácie. Podľa žalovaného súčasťou znaleckého skúmania má byť aj anamnéza-osobné vyšetrenie skúmanej osoby znalcom. Nakoľko v danej veci nebolo možné objektívne vyšetriť posudzovanú osobu a stanoviť vlastnú anamnézu, nebolo možné prijať jednoznačné závery v posudku. Znalec mohol a mal pristúpiť k výsluchu rodinných príslušníkov, resp. odborný personál zahrňujúci ošetrovúcich lekárov, sestry za účelom získania objektívneho zistenia skutkového stavu. Na základe uvedeného žiadal predvolať znalca a vypočuť ho na pojednávaní.

13. Podaním doručeným súdu dňa 24.09.2020 (č.l.156) sa žalobca vyjadril k záverom posudku č.1/2020 znalca MUDr. Z. I., podľa ktorého nebohý P. I. v čase uzavretia kúpnej zmluvy trpel dementným syndrómom, jedná sa o Alzheimerovu demenciu v zmiešanej forme. Doposiaľ vykonané dokazovanie vrátane záverov znalca jednoznačne podporujú tvrdenia žalobcu, že nebohý P. I. nebol v čase uzavretia kúpnej zmluvy schopný robiť právne úkony, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, ako aj nakladať s finančnými prostriedkami. Z uvedeného dôvodu, žalobca považuje právny úkon- uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX za absolútne neplatný, a preto je žaloba podaná dôvodne. Námietku žalovaného, že znalec mal k vypracovaniu znaleckého posudku vypočuť či už rodinných príslušníkov alebo zdravotnícky personál, považuje žalobca za nedôvodnú, nakoľko rodinní príslušníci ani zdravotnícky personál nemajú odborné vedomosti na vyjadrenie sa k zdravotnému stavu nebohého, ich posúdenie by dôkaznú situáciu žiadnym spôsobom nezmenilo. Žalobca v konaní z opatrnosti navrhoval vypočuť aj svedkov ku skutočnostiam ohľadom názoru nebohého k prepisu jeho majetku počas jeho života.

14. Dňa 04.10.2020 bol predložený žalovaným znalecký posudok MUDr. F. M., PhD., MPH, MHA č. 82/2020 (č.l. 162 spisu), znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, pričom znalec dospel k nasledujúcim záverom: Ohľadne duševného stavu poručiteľa v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX a 6 mesiacov predtým, podľa dostupnej zdravotnej dokumentácie, ako aj pomocných vyšetrení išlo u poručiteľa P. I. o vaskulárny typ demencie (F01.1). V zdravotnej dokumentácii aj po prevedených psychiatrických vyšetreniach nie je zmienka o tom, že by sa jednalo o demenciu ťažkého stupňa. Šesť mesiacov pred uzatvorením kúpnej zmluvy išlo s veľkou pravdepodobnosťou o stav obdobného charakteru, s miernejším vyjadrením (odpoveď č.1). Nebolo zistené, že by duševný stav poručiteľa mal zásadne negatívny vplyv na jeho konanie v uvedenom čase, najmä so zreteľom na uzatvorenie kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX (odpoveď č.2). Znalec konštatuje, že nie je možné preukázať, že nebohý P. I. nebol v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX potrebnej miere schopný adekvátne vyhodnotiť závažnosť aj následky predmetnej situácie, kedy podpísal predmetnú kúpnu zmluvu. Nie je možné spochybniť, že úkon vykonal slobodne, bez nátlaku (odpoveď č.3).

15. Na pojednávaní dňa 05.10.2020 boli vypočutí svedkovia navrhnutí žalobcom. Pani S. I. je sesternicu sporových strán, jej otec bol bratom poručiteľa. Uviedla, že strýko- otcov brat vravieval, že dom, keď sa raz pominie, ostane jeho synom, aby sa spravodlivo rozdelili. Rovnaký diel bude mať jeden aj druhý. So strýkom mala veľmi dobrý vzťah, celá rodina bola prekvapená, keď sa dozvedeli asi minulý rok, že strýko majetok prepísal na P., celá rodina si myslí, že strýko P.Š. by nikdy majetok neprepísal na jedného syna. Svedkyňa potvrdila, že žalobca ju kontaktoval v deň, kedy sa s bratom pohádala asi 6 týždňov pred otcovou smrťou, z dôvodu, že našiel otca v zúboženom stave a zistil, že brat mu dáva psychofarmaká, ktoré sa navzájom nesmú dávať.

16. Svedok Ing. K. V. je dlhoročný priateľ žalobcu, žalovaný je v podstate tiež priateľ, spoznal ich nezávisle, až neskôr sa dozvedel, že sú súrodenci. Ich otca (poručiteľa) naposledy videl v Tesco, rozprával sa s ním párkrát u nich na dvore. Podľa svedka žalobca mal ešte za života otca podozrenie, že by si žalovaný niečo „ulial“ z dedičstva. Pán P. starší mu raz sám pri bežnej debata povedal na dvore, že má dva stavebné pozemky, ktoré dostane každý zo synov po jednom, chcel, aby sa to stalo až v rámci dedičstva, nechcel, aby sa majetok rozpredal za jeho života. To bolo v čase, keď tam ešte žalobca býval, teda viac ako rok pred smrťou ich otca. Raz mu žalobca povedal, že má podozrenie, že žalovaný chce otca zabiť, on mu povedal, aby nebláznil. Nechával ho smädného, užíval lieky, ktoré by nemal mať. V tom momente svedok tomu neprikladal význam, považoval to za paranoju, teraz si viac uvedomuje súvislosti. Myslí si, že keby žalobca niečo dostal, bol by spokojný a nebol by medzi nimi spor. O bratoch sa vyjadril, že sú to dvaja rozdielni ľudia po všetkých stránkach, nedá sa nájsť jediná vec, ktorá ich spája. Mravný princíp u žalovaného je iný, ako u žalobcu, žalobca je úplne spoľahlivý, čo si o žalovanom nemyslí. Keď išlo o majetok, jednoducho tam začala fungovať matematika.

17. Podaním zo dňa 16.10.2020 (čl. 177) sa k znaleckému posudku MUDr. M. vyjadrila strana žalobcu. Namietali porušenie zásady koncentrácie podľa ust. § 153 CSP predložením súkromného znaleckého posudku v deň konania pojednávania dňa 05.10.2020, súd bol tak nútený odročiť nariadený termín pojednávania. Vo vzťahu k súkromnému znaleckému posudku žalovaný nepredniesol ani návrh na vykonanie takéhoto dôkazu, pričom tak mohol urobiť a súčasne mohol ozrejmiť súdu, že takýto dôkaz bude po jeho vyhotovení súdu predložený už v čase vyjadrenia sa k posudku MUDr. I., uvedené konanie žalovaného považuje žalobca za účelové a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania a konania s odbornou starostlivosťou. Namieta posudok znalca MUDr. M. z dôvodu, že nie je zrejmé, či mal znalec prístup ku všetkým potrebným listinám (ako MUDr. I., ktorý mal k dispozícii celý súdny spis vrátane zdravotnej dokumentácie). S poukazom na zákonné náležitosti znaleckého posudku v zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov uvádza, že tieto v žalovanom predloženom súkromnom posudku absentujú. V časti forenzný rozbor znalec odkazuje len na vyjadrenia žalovaného, odkazuje na ostatnú spisovú dokumentáciu, nie je zrejmé, o akú dokumentáciu sa jedná. Znalec nedôvodne spochybňuje závery ošetrovujúcich lekárov nebohého. Odpovede na položené otázky sú nejednoznačné a miestami nezrozumiteľné, priam až chaotické, nevychádzajúce z faktov vyplývajúcich z lekárskeho správ. Žalobca namieta, že znalec sa vyjadruje k právnym aspektom súdneho sporu (Nie je možné spochybniť, že úkon vykonal slobodne, bez nátlaku), čo je neprípustné a vysoko neodborné. Znalecký posudok MUDr. M. považuje za nepreskúmateľný, nereflektujúci na položené otázky a zavádzajúci, bez akejkoľvek dôkaznej relevancie

k prejednávanej veci. Žalobca navrhuje, aby súd na takéto pochybný dôkaz neprihliadal, nakoľko sa javí ako vysoko účelový a jednostranný.

18. Na pojednávaní dňa 9.12.2020 (č.l. 190) bol vypočutý znalec MUDr. I., zotrval na záveroch posudku č. 1/2020. Vychádzal z dokumentácie všeobecného lekára MUDr. Č., skúmal nálezy z konziliárnych vyšetrení z chorobopisu pacienta, ktoré sú oveľa širšie ako prepúšťacie správy. Pri vylúčení uviedol, že nebol P. I. trpel zmiešanou formou Alzheimerovej demencie stredného stupňa (16 bodov MMS test). Došlo k súbehu dvoch patogenetických línií, jedna je primárne neurodegeneratívna a druhá cievna, ktoré sú patogenetickým základom pre klinický obraz. Rozdiel oproti posudku MUDr. M. vysvetľuje tým, že MUDr. M. nemal k dispozícii chorobopis a nález neurologického vyšetrenia, z ktorého vyplýva mierna atrofia (zmenšenie objemu) mozgu a atrofia hypokampu (štruktúra mozgu zodpovedá za konsolidáciu pamäťových stôp a vybavovanie spomienok), najmä vľavo, zmeny sa považujú za patognomické (príznačné) pre alzheimerovú demenciu. Prepúšťacie správy v sebe nezahŕňali výšku skóre p. I.. Záver ohľadne neschopnosti (ohľadne kognitívnych funkcií) uzavrieť kúpnu zmluvu zo dňa XX.XX. XXXX, keďže p. I. je 4 roky mŕtvy a nie je možné porovnať alebo inak zhodnotiť iný kognitívny výkon, môže odhadovať na základe všeobecných vedomostí o klinickom obraze pacientov so stredným stupňom demencie s veľkou pravdepodobnosťou. Na otázku, či teoreticky teda nie je možné vylúčiť, že v danom čase p. I. mal taký stav kognitívnych funkcií, že by bol schopný pochopiť a posúdiť obsah a účel uzavretej zmluvy odpovedal, že exaktne to určiť nevie, ale vie predpokladať, že nebol schopný na uvedený úkon na základe domén, v ktorých negatívne skóroval na základe vyšetrenia MMSE a znalosti stavu pacienta so stredne ťažkou demenciou. Znalec tak hodnotí, že posudzovaný nebol schopný úkonu na 100%, čo vyplýva z klinického stavu pacienta a zo všeobecných znalostí.

19. Na pojednávaní dňa 9.12.2020 boli vypočutí aj svedkovia navrhnutí žalovaným. Pán P. I. je syn žalovaného a synovec žalobcu. Uviedol, že s dedkom sa stretávali zhruba 2x za mesiac, keď ochorel, chodili za ním raz týždenne cez víkend s manželkou a vnučkou. Dedko po fyzickej stránke bol chorý, ale inak sa hral s vnučkou, ešte v nemocnici sa rozprávali, aby vydržal, kým sa im narodí druhé dieťa, manželka bola tehotná. Hrali sa, rozprávali sa, bol mentálne v poriadku. Staral sa o neho primárne otec, pomáhala aj L. - bývalá priateľka otca, večer chodievala sestrička. Vzájomný vzťah dedka a jeho syna V. (žalobcu) opísal napr. počas pohrebu, kedy V. stál pri vchodových dverách, vyhlasoval, že to nie je jeho otec. Pamätá si, že sa pravidelne hádali, aj napriek tomu, že dedko sa snažil mu pomáhať. Na začiatku októbra 2016 na oslave narodenín sa dedko vyjadril, že dedičstvo- dom chce napísať na otca, nechce, aby sa to predávalo.

20. Svedok D. M. na pojednávaní uviedol, že žalobcu pozná len tak zbežne, a s P.- žalovaným sú 20 rokov kamaráti. Zoznámili sa cez motorky. P. ml. pomáhal upratovať 2 -3 krát do týždňa, starý pán vždy vyšiel na dvor, prehodili slovo. Starší pán I. fungoval do poslednej chvíle, posledné 2 -3 mesiace mal skôr motorické problémy, aj s francúzskou barlou chodil, pred smrťou sa staral o neho syn P., vtedy mal priateľku L., aj s ňou, chodila tam O. V., robí na internom ako zdravotný pracovník. O svojom dedičstve hovoril P. (žalovanému): „Bude to raz tvoje, rob si s tým, čo chceš“. V. tam občas došiel, sadol na terasu, starý pán spravil kávu, doniesol mu ju, V. pofajčil jednu- dve a išiel preč.

21. Na pojednávaní dňa 07.04.2021 bol vypočutý znalec MUDr. M., trval na písomne podanom posudku. Odlišný záver od posudku MUDr. I. znalec odôvodnil tým, že nález CT vyšetrenia z 9/2016 nemá presvedčivé známky alzheimerovej choroby. Hlavný morfológický prejav alzheimerovej choroby je atrofia mozgu (zmenšenie), rozširujú sa ryhy na povrchu mozgu, mozgová hmota sa scvrkáva. Toto z CT vyšetrenia nevyplývalo. Pán I. st. mal typické príznaky cievnej - vaskulárnej demencie (vysoký krvný tlak, ischemická choroba srdca, ťažká skleróza očných ciev, bol diabetik), vedel riadne artikulovať do smrti. V takom veku sa na mozgu nájdu aj určite degeneratívne - úpadkové znaky, avšak tieto sú súvisiace s vysokým vekom. Podklady k vypracovaniu posudku mal znalec identické ako MUDr. I., jeho úlohou bolo nájsť dôvody, ktoré úkon vyšetřovaného z medicínskeho hľadiska spochybnia. Je nutné vždy individuálne posudzovať každý prípad, vo všeobecnosti sa dá povedať, že demencia ťažkého charakteru, veľmi pokročilá, už spravidla neumožňuje tomu, kto trpí takouto demenciou, robiť právne úkony. Musia byť však jednoznačne poukazy, že úkon nemohol byť spravený. Znalec uviedol, že nezistil žiadne takéto informácie, na základe ktorých by bolo možné povedať, že ten úkon nemohol byť uskutočnený. Napriek aj pozitívnym nálezom, nenašiel taký nález, ktorý by diskvalifikoval schopnosti vyšetřovaného uzavrieť danú zmluvu.

22. Na pojednávaní dňa 07.04.2021 boli vypočutí svedkovia navrhnutí žalovaným. Pani O. V. sa s P. (žalovaným) pozná 10 rokov, p. I. staršieho navštevovala, keď bol starý pán chorý, keď potreboval poradiť, nakoľko je zdravotná sestra, starý pán mal XX rokov, sily mu ubúdali, chátral, bol slabší a slabší. Vždy ju spoznal, keď tam prišla, privítal ju. On bol odsúhlasený na umiestnenie v zariadení soc. služieb, čakalo sa už iba na uvoľnenie. Má vedomosť, že P. I. starší mal vysoký tlak a problémy so srdcom. Ku koncu potreboval asistenciu inej osoby. Keď sa prvýkrát vrátil z geriatrickej, pomáhala mu s používaním chodítka, prerábali kúpeľňu. O kúpnej zmluve medzi P. I. st. a jeho synom P. mladším nevie vôbec nič.

23. Svedkyňa p. L. S. bola priateľkou žalovaného, žili v spoločnej domácnosti asi pred 4 rokmi, keď žil pán P. I. st., starala sa o domácnosť, varila aj pre pána I. staršieho. Staršieho pána opísala ako veľmi inteligentného, na svoj vek bol veľmi v pohode, bol čulý, komunikoval, veľmi dobre si pamätal, ťažšie sa mu chodilo. Syn V. chodieval za otcom veľmi sporadicky, raz za týždeň. Medzi ním a otcom nebola žiadna komunikácia, porozprával sa s bratom, zdržal sa menej ako hodinu, ona to pripisovala k tomu, že to nie je jeho otec, povedal to priamo pred ňou. O uvedenej kúpnej zmluve nemá vedomosť. Vzťahy vnímala tak, že otec bol povďačný žalovanému, že sa o neho pekne staral, že mal navarené, upratané. Pani V. pozná, je to sestrička, kamarátka žalovaného, chodievala venčiť psíka, často sa stavila. Pána M. pozná, je to dobrý priateľ P., chodieval k nemu pomáhať.

24. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 22.04.2021 (č.l.220) výpoveď znalca MUDr. F. M. považuje za všeobecnú, vágnu, úplne odignoroval lekárske správy z vykonaných vyšetrení nebohého, teda psychiatrov, neurológov, rovnako odignoroval aj MMSE test vykonaný za účelom zistenia hĺbky demencie, či opísanie zdravotného stavu nebohého zo strany samotného žalovaného počas hospitalizácie, neprihliadol ani na výsledky testu MMSE (Mini-Mental State Examinatino). Znalecký posudok ako aj výpoveď znalca MUDr. M. bola založená výlučne iba na CT vyšetrení mozgu. Z dôvodu diametrálne protichodných záverov znaleckých posudkov MUDr. I. a MUDr. M. navrhuje, aby súd do konania pribral znalecký ústav za účelom vyhotovenia kontrolného znaleckého posudku, v rámci ktorého sa posúdi správnosť/nesprávnosť záverov oboch znaleckých posudkov.

25. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 22.04.2021 (č.l.224) uviedol, že závery znalca MUDr. M. potvrdili 4 svedkovia, ktorí boli v osobnom kontakte s P. I. st., uvedené potvrdila aj svedkyňa p. S. navrhnutá žalobcom. Znalec MUDr. I. opiera svoj záver o demenciu o CT nález, pričom sám uviedol, že neexistuje špecifický nález pre Alzheimerovu demenciu na CT zobrazení. Na str. 23 posudku MUDr. I. sú citované závery CT vyšetrenia: ...bez evid.patol. zmien...komory primeranej šírky a obsahu, bez deformácie, nález CT sa nezmieňuje o žiadnej atrofii mozgu. Závery znalca MUDr. I. považuje za nepresvedčivé, a to aj vzhľadom na jeho prax súdneho znalca len 3 roky.

26. Vo veci bolo uznesením súdu č.k. 17C/15/2018-235 zo dňa 07.07.2021 nariadené kontrolné znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou Centrum duševného zdravia, s.r.o. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, bol vypracovaný znalecký posudok č.24/2022, súdu bol doručený dňa 17.02.2022. Z jeho záverov vyplýva, že v čase uzavretia a podpísania kúpnej zmluvy dňa XX.XX.XXXX sa u posudzovaného nebohého P. I. jednalo o Ischemickú chorobu srdcovú, chronickú nebolestivú formu; atrio- ventrikulárny blok; flutter predsiení; arteriálnu hypertenziu III. stupňa; cukrovkou II. stupňa so závažnými komplikáciami. Univerzálnu arteriosklerózu, od ktorých u neho rozvíjal dementný syndróm prevažne vaskulárnej proveniencie s nerovnomernou hĺbkou a stupňom demencie. Ani minimental test nehovorí o dezorientovanosti a diagnostické závery psychiatrických konziliárnych vyšetrení a neurologického konziliárneho vyšetrenia podporeného CT vyšetrením mozgu posudzovaného nebohého nesvedčia nespochybniteľne o alzheimerskom type demencie (zmiešaná, atypická forma; zmiešaná cievná i degeneratívna forma). Komplexné posúdenie celkového somato-psychického stavu poukazujú presvedčivejšie na prítomnosť nerovnomerne jednotlivé kognitívne funkcie atakujúcej prevažne vaskulárnej formy dementného syndrómu pri generalizovanej ateroskleróze a iných srdcovocievnych narušeniach globálneho zdravotného stavu. Nebohý P. I. v čase uzavretia zmluvy dňa XX.XX.XXXX trpel závažným ochorením, dementným syndrómom prevažne vaskulárnej (cievnej) proveniencie (odpoveď 1). Znalec nenašiel pri podrobnom detailnom štúdiu všetkých materiálov, ktoré mal k dispozícii (žalobu, znalecké posudky, zdravotnú dokumentáciu posudzovaného, zápisy z hlavných pojednávaní, vyjadrenia strán k znaleckým posudkom) také skutočnosti, ktoré by jednoznačne a nespochybniteľne posudzovanému bránili v predmetnom právnom úkone; ktoré by mu bránili jednoznačne a nespochybniteľne ovládať a posúdiť svoje konanie, ako aj význam a závažnosť právneho úkonu uzavretia kúpnej zmluvy (odpoveď 2,3 ). Posudzovaný v čase podpisu kúpnej zmluvy netrpel

Alzheimerovou demenciou. Stanovenie tejto diagnózy bolo i samotnými diagnostikujúcimi psychiatrami a neurológom do istej miery korigované (zmiešaná, atypická forma; demencia zmiešaného cievného i degeneratívneho pôvodu). Celkový zdravotný stav posudzovaného i klinické prejavy poukazujú skôr na vaskulárnu provenienciu dementného syndrómu (odpoveď 4). Posudzovaný trpel somatickými ochoreniami, jednoznačne poukazujúcimi na vaskulárnu provenienciu dementného syndrómu. V rámci uznávania somatopsychickej jednoty ľudského organizmu somatický stav psychiku človeka ovplyvňuje; cievne organické postihnutie mozgu podstatne menej ako degeneratívne organické postihnutie (odpoveď 9). Najmä nočné stavy zmätenosti a poruchy správania sa u seniorov objavujú aj bez podstatnejšieho narušenia kognitívnych funkcií. Posudzovaný takýmito stavmi trpel nie pravidelne a boli tieto liečbou (tiaprid) pozitívne ovplyvniteľné (odpoveď 11). V posudku bolo skonštatované, že znalec MUDr. M. mal pri vypracovaní znaleckého posudku plne postačujúce penzum zdravotnej dokumentácie posudzovaného (odpoveď 16). Znalec MUDr. M. dospel k odlišnému diagnostickému záveru (nejedná sa o alzheimerskú demenciu, ale skôr prevažne o demenciu vaskulárneho pôvodu), čo do istej miery spôsobilo, že sa neopovážil apodikticky hodnotiť posudzovaného ako nespôsobilého na predmetný právny úkon (odpoveď 17).

27. Na ďalšom pojednávaní dňa 06.06.2022 súd vypočul znalca MUDr. N. O., ako osobu zodpovednú za výkon činnosti uvedenej znaleckej organizácie. Vysvetlil zásadný rozdiel medzi demenciou cievného typu a alzheimerovým typom. Klinicky alzheimerova demencia prebieha s postupným konzistentným masívnym úbytkom kognitívnych (poznávacích) funkcií (pozornosť, intelekt, pamäť, úsudky). U cievného dementného procesu deficit kognitívnych funkcií prebieha skôr nevyrovnane, nejde o konzistentný nepretržitý úbytok, niektoré funkcie ubúdajú viac, iné menej, nedochádza k takému masívnemu rozvratu všetkého psychického diania, najmä môže pretrvávať napr. emocionálna zložka psychického diania. MUDr. I. stanovil alzheimerovsky typ demencie, toto avšak v zdravotnej dokumentácii nebolo podložené, v posudzovanom prípade sa jedná o nerovnomerný proces úbytku kognitívnych funkcií u cievného dementného syndrómu, kolísavý proces, dokonca liečbou ovplyvniteľný. I keď progresia je nesporná, dynamika umožňuje najmä to, že silné emočné väzby môžu spôsobiť, že takto postihnutý človek urobí vôľový úkon, ktorý je v súlade už aj s jeho dávnejším želaním. Že sa jedná o cievnú demenciu považuje znalec za pravdepodobnosť blížiacu sa istote. To, že v takom stave predávajúci mohol urobiť úkon v súlade so svojou vôľou a želaním, to nemôže znalec ani potvrdiť, ani vylúčiť. Spochybníť, že išlo o vôľový úkon zo strany predávajúceho sa nepodarilo ani jednému zo znalcov. Či taký človek, urobil niečo, čo si sám prial, toto už nikto nikdy so 100% absolútnosťou povedať nebude vedieť. Symptomatológia bola taká, že klinický obraz nebol konzistentný, kolísal, nebol to jeden kontinuálny úbytok všetkého psychického diania s kognitívnymi funkciami v popredí, ktorý je charakteristický práve pre degeneratívne ochorenie centrálného nervstva mozgu v zmysle alzheimerovej choroby. Minimental test je pomocné vyšetrenie, ktoré používajú zdravotné sestry, psychiatri to nepoužívajú. Stredne ťažká demencia u vyšetřovaného v tomto prípade nebola konzistentná (súdržná). Bolo to raz horšie, raz lepšie, tie odpovede sa líšili veľmi drobným spôsobom, ale skúsený klinik vie z toho odhadnúť, že nejde o masívny úbytok psychického diania, typický pre alzheimerovu chorobu. V ostatnom sa znalec pridržiaval v plnom znení písomného posudku.

28. V záverečnej reči žalobca uviedol, že zotráva na názore, že právny úkon - podpis kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX žalovaný uskutočnil za účelom ukrátenia žalobcu, využil nepriaznivý zdravotný stav otca, ktorý bol v čase podpisu zmluvy na tento úkon nespôsobilým. Dojednaná kúpna cena vo výške 14.900 Eur mala byť údajne uhradená zo strany žalovaného v hotovosti, takáto suma v hotovosti sa u otca sporových strán nenašla, nebola predmetom dedičského konania. Tvrdenia žalobcu týkajúce sa spôsobu úhrady kúpnej ceny neboli zo strany žalovaného popreté, považujú sa za nesporné. Žalobca sa stotožňuje so závermi znaleckého posudku č. 1/2020 MUDr. I., z dôvodu zmatečnosti a nekvality spochybňuje súkromný znalecký posudok MUDr. M., ktorý bol vypracovaný na objednávku žalovaného, znalec mal nekompletnú zdravotnú dokumentáciu, znalec mal iba jednostranné informácie poskytnuté len žalovaným. Znalci (MUDr. M. a MUDr. O.) vo svojich posudkoch svojím spôsobom dehonestovali prácu lekárov, ktorí nebohého P. I. st. vyšetřovali ešte počas jeho života a namietali stanovené diagnózy, čím nedocenili posudzovaného nebohého P. I. st. ako „biopsychosociálnu jednotku“ v celej jeho integrite. Znalec MUDr. O. sa len veľmi stroho vyjadruje k rozdielnostiam predošlých znaleckých posudkov a takmer vôbec sa nezaobera závermi znaleckého posudku MUDr. I., jeho závery takmer vôbec nevyvrátil, resp. nezdôvodnil rozdielnosť názorov oboch predošlých znalcov. Aj výpovede svedkov S. I. a Ing. K. V., že nebohý P. I. prejavil svoju vôľu zanechať svoj majetok obom svojim synom, podporujú tvrdenia žalobcu. Vzhľadom na uvedené žiada rozhodnúť v zmysle žalobného petitu.

29. V záverečnej reči žalovaný uviedol, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o údajnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi nebohým P. I. st. a žalovaným. Rozsiahle dokazovanie nepreukázalo existenciu takých skutočností, ktoré by jednoznačne a nespochybniteľne bránili posudzovanému P. I. st. ovládať a posúdiť svoje konanie a tiež posúdiť význam a závažnosť uzavretia kúpnej zmluvy. Uvedené vyplynulo z posudku súdneho znalca MUDr. M. a tiež znaleckej organizácie Centrum duševného zdravia, s.r.o., ktorí nezistili žiadne skutočnosti o existencii duševnej choroby nebohého P. I. st., ktorá by ho robila nespôsobilým na platné uzavretie kúpnej zmluvy. Ich závery potvrdili tiež 4 svedkovia. Jediný vykonaný dôkaz, ktorý vyznieval v prospech žalobcu, bol záver znaleckého posudku súdneho znalca MUDr. I., ktorý opieral svoj záver o Alzheimerovej demencii st. stredného stupňa o CT nález jeho mozgu, sám pritom výslovne uviedol, že neexistuje špecifický nález pre Alzheimerovu demenciu na CT zobrazení, navyše nález CT vyšetrenia mozgu P. I. st. sa nezmieňuje o žiadnej atrofii mozgu posudzovaného. Vzhľadom na uvedené žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

30. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný

Podľa § 38 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka, vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

Podľa § 588 Občianskeho zákonníka z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

Podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 153 ods. 1 až 3 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. (1) Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. (2) Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej. (3)

Podľa § 191 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 194 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac.

31. Predmetom tohto konania je rozhodovanie o uplatnenom nároku žalobcu v znení navrhnutého výroku žalobného petitu, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX, patria do dedičstva po nebohom P. I., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom ulica H. XX, Y., zomrelom XX.XX.XXXX. Dôvodnosť žaloby žalobca vyvodzoval z toho, že nebohý P. I. mal závažné zdravotné problémy, žalovaný využil tento nepriaznivý zdravotný stav otca, kedy si už neuvedomoval následky svojho konania, v

takomto stave previedol kúpnu zmluvu na žalovaného vlastnícke právo k žalobnom návrhu uvedeným nehnuteľnosťami. Konanie žalovaného v naznačenom smere vykazuje prvky zastretého právneho úkonu, kedy v skutočnosti absentovala vôľa oboch zmluvných strán uzavrieť kúpnu zmluvu. Nebohý P. I. bol pred podpisom zmluvy 2-krát hospitalizovaný na geriatrickom oddelení, bol vyšetrený i jeho duševný stav pre podozrenie, že trpí demenčným syndrómom, bola stanovená diagnóza Demencia Alzheimeroveho typu a kombinovanej etiológie. Žalobca má za to, že právny úkon- uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX je absolútne neplatný, nakoľko nebohý P. I. v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebol schopný robiť právne úkony, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, ako aj nakladať s finančnými prostriedkami, daný úkon urobil v duševnej poruche, ktorá vylučuje prítomnosť rozumovej a vôľovej zložky konania. Uzatvorenie kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX je podľa žalobcu absolútne neplatný úkon.

32. Pred tým, ako súd pristúpil k meritórnemu posúdeniu žaloby, musel sa vysporiadať s jej procesnou prípustnosťou s poukazom na § 137 písm. d) CSP. Právnu skutočnosťou je skutočnosť, s ktorou právna norma spája vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Žaloby na určenie právnej skutočnosti vyvolané sporom o dedičské právo, ktorý vznikol v priebehu konania o dedičstve, sú žalobami o určenie právnej skutočnosti. Ich procesná prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 194 CMP. Z uvedeného potom vyplýva prípustnosť žaloby v znení tak, ako ju navrhol žalobca.

33. Predpokladom na to, aby súd vyhovel uplatnenému nároku, je potreba predbežne posúdiť otázku platnosti, resp. neplatnosti namietaného právneho úkonu - kúpnej zmluvy v zmysle § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tzn. ustáliť či P. I. starší nekonal pri uzatvorení uvedeného právneho úkonu- kúpnej zmluvy so žalovaným v duševnej poruche, ktorá by ho robila na tento právny úkon neschopným.

34. Skutočnosť, že P. I. starší uzavrel kúpnu zmluvu, resp. urobil právny úkon so žalovaným v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným, tvrdil žalobca. V zmysle § 8 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Právna úprava v § 38 Občianskeho zákonníka upravuje iba dôsledky toho, ak uskutoční úkon osoba, ktorá nemá spôsobilosť na právne úkony a osoba, ktorá v zásade má spôsobilosť na právne úkony, avšak uskutočnila úkon za stavu, že v čase úkonu trpela duševnou poruchou, ktorá ju na tento úkon robila nespôsobilou. Následkom uvedeného je potom absolútna neplatnosť takéhoto úkonu.

35. Z vykonaného dokazovania je preukázané, že nebohý P. I. st. nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, jeho spôsobilosť na právne úkony v čase právneho úkonu nebola ani nijako obmedzená, uvedená skutočnosť medzi stranami sporu nebola sporná. V prípade ustanovenia § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak konajúca osoba nie je pozbavená spôsobilosti na právne úkony, alebo jej spôsobilosť nie je obmedzená, v prípade pochybností o tejto spôsobilosti treba pre záver o platnosti, či neplatnosti právneho úkonu posúdiť v zmysle, či v čase úkonu konajúca osoba neuskutočnila úkon v duševnej poruche, teda pri uskutočnení konkrétneho úkonu nemohla posúdiť následky svojho úkonu alebo nemohla ovládnuť svoje správanie. Záver o nespôsobilosti takejto osoby (ktorá nebola pozbavená alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony nebola obmedzená rozhodnutím súdu) však musí byť jednoznačný a nepochybný.

36. Nakoľko v danom prípade posúdenie konania P. I. st. predstavuje odbornú otázku (či ide o konanie v duševnej poruche), v konaní boli vypracované 3 znalecké posudky. Súdom ustanoveným znalcom MUDr. I. bol vypracovaný prvý znalecký posudok svedčiaci v prospech žalobcu so záverom, že posudzovanému bola diagnostikovaná Demencia pri Alzheimerovej chorobe, atypická alebo zmiešaná forma, stredne ťažký stupeň demencie. V dôsledku stupňa demencie znalec nepovažuje posudzovaného za schopného robiť právne úkony, ovládať svoje konanie. Znalec MUDr. I. rozdiel oproti neskoršiemu posudku MUDr. M. vysvetlil tým, že MUDr. M. nemal k dispozícii chorobopis a nález neurologického vyšetrenia, z ktorého vyplýva mierna atrofia (zmenšenie objemu) mozgu a atrofia hypokampu, ktoré uvedený typ demencie preukazujú.

37. Žalovaným predložený súkromný znalecký posudok MUDr. M. je so záverom, že ide o vaskulárny (cievny) typ demencie (F01.1). Znalec vylúčil, že by sa jednalo o demenciu ťažkého stupňa, ktorá už spravidla neumožňuje tomu, kto trpí takouto demenciou, robiť právne úkony. Podľa MUDr. M. nebolo preukázané, že nebohý František Valent nebol v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX

v potrebnej miere schopný adekvátne vyhodnotiť závažnosť aj následky predmetnej situácie, kedy podpísal predmetnú kúpnu zmluvu.

38. Vzhľadom na protichodné závery posudku MUDr. M. a posudku MUDr. I., v konaní bolo nariadené kontrolné znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou Centrum duševného zdravia, s.r.o. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Zo záverov znaleckého posudku č. 24/2022 uvedenej organizácie vyplýva, že nebohý P. I. v čase uzavretia zmluvy dňa XX.XX.XXXX trpel dementným syndrómom prevažne vaskulárnej (cievnej) proveniencie pri generalizovanej ateroskleróze a iných srdcovocievnych narušeniach globálneho zdravotného stavu. Ani MMSE test nehovoril o dezorientovanosti a diagnostické závery psychiatrických konziliárnych vyšetrení a neurologického konziliárneho vyšetrenia podporeného CT vyšetrením mozgu posudzovaného nebohého nesvedčia nespochybniteľne o Alzheimerovom type demencie (zmiešaná, atypická forma; zmiešaná cievna i degeneratívna forma). Neboli nájdené také skutočnosti, ktoré by jednoznačne a nespochybniteľne posudzovanému bránili v predmetnom právnom úkone; ktoré by mu bránili jednoznačne a nespochybniteľne ovládať a posúdiť svoje konanie, ako aj význam a závažnosť právneho úkonu uzavretia kúpnej zmluvy. V posudku bolo skonštatované, že znalec MUDr. Ivan M. mal pri vypracovaní znaleckého posudku plne postačujúce penzum zdravotnej dokumentácie posudzovaného. MMSE test bol označený ako pomocné vyšetrenie, ktoré používajú skôr zdravotné sestry, psychiatri to nepoužívajú.

39. Súd v danom prípade vyvodzuje záver, že vyslovenie neplatnosti právneho úkon podľa § 38 ods. 2 OZ vyžaduje preukázanie, a to bez akejkoľvek pochybnosti, že posudzovaná osoba pri uzatváraní právneho úkonu konala v duševnej poruche aspoň prechodnej povahy, ktorá by ju robila na predmetný právny úkon nespôsobilou. Avšak nie akákoľvek duševná porucha konajúcej fyzickej osoby vedie k absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ale iba taká duševná porucha, ktorá konajúcu osobu robí na tento právny úkon neschopnou, nakoľko práve z uvedeného dôvodu nemôže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. V uvedenom smere sa súd stotožnil s názorom vysloveným zástupcom žalovaného, že urobiť záver o konaní v duševnej poruche iba na základe pravdepodobnosti, či za skutkových okolností, ktoré aj napriek dôkaznej verifikácii neumožňujú urobiť v uvedenom smere jednoznačný skutkový záver, na ktorý by bolo možné aplikovať ustanovenie § 38 ods. 2 OZ, je neprípustné. Záver o nespôsobilosti posudzovanej osoby podľa §38 ods. 2 OZ (ktorá nebola pozbavená alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony nebola obmedzená rozhodnutím súdu) musí byť jednoznačný, nestačí iba pochybnosť.

40. Pri výsluchu MUDr. Svetozára O. ako osoby zodpovednej za vypracovaný znalecký posudok znaleckou organizáciou Centrum duševného zdravia, s.r.o. (mimočodom dlhoročným znalcom od roku 1973) boli súdu vysvetlené rozdiely medzi demenciou cievneho typu a alzheimerovým typom. Rovnako bolo ustálené (a to v súlade s posudkom MUDr. M., v rozpore s posudkom MUDr. I.), že v posudzovanom prípade sa jedná o nerovnomerný- kolísavý proces úbytku kognitívnych funkcií, dokonca liečbou ovplyviteľný, čo je príznačné pri cievnom dementnom syndróme, kedy nedochádza k masívnym úbytkom kognitívnych (poznávacích) funkcií a rozvratu všetkého psychického diania, typického pre alzheimerovu demenciu. Bolo skonštatované, že spochybníť, že v takejto situácii išlo o vôľový úkon zo strany predávajúceho, sa nepodarilo ani jednému zo znalcov. Nie je možné so 100% - nou absolútnosťou povedať, či človek s takto stanovenou diagnózou (dementným syndrómom prevažne vaskulárnej (cievnej) proveniencie) urobil niečo, čo si sám prial.

41. Demencia ťažkého stupňa je duševnou chorobou, ktorá už spravidla neumožňuje tomu, kto trpí takouto chorobou, robiť právne úkony, resp. pochopiť ich význam. V predmetnom prípade však demencia ťažkého stupňa nebola tvrdená ani jedným zo znalcov. Aj znalec MUDr. I. hovorí iba o stredne ťažkom stupni demencie podľa MMSE testu (skóre 16 bodov) pri Alzheimerovej chorobe, atypická alebo zmiešaná forma. Sám pri výsluchu uviedol, že neexistuje špecifický nález pre Alzheimerovu demenciu na CT zobrazení. Zároveň pripustil, keďže p. I. je 4 roky mŕtvy a nie je možné porovnať alebo inak zhodnotiť jeho kognitívny výkon, že jeho záver ohľadne skonštatovania neschopnosti (ohľadne kognitívnych funkcií) uzavrieť kúpnu zmluvu zo dňa XX.XX.XXXX vyvodil na základe všeobecných vedomostí o klinickom obraze pacientov so stredným stupňom demencie odhadom s veľkou pravdepodobnosťou (tvrdí až na 100%). Pripustil, že schopnosť vyšetřovaného pochopiť a posúdiť obsah a účel uzavretej zmluvy exaktne určiť nevie, vie to iba predpokladať z klinického stavu pacienta a zo všeobecných znalostí. Súd má za to, že z vykonaného znaleckého dokazovania nevyplýval jednoznačný záver o preukázaní duševnej choroby spôsobilej privodiť konajúcej osobe stav, že uvedená osoba nemôže

posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť, ako aj pochopiť význam a závažnosť právneho úkonu uzavretia kúpnej zmluvy. Z uvedeného súd vyvodil, že jednoznačný záver o existencii duševnej choroby, ktorá by konajúceho robila pre daný úkon nespôsobilým, nevyplýval ani z jedného posudku, nebolo tak možné konštatovať neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods.2 Občianskeho zákonníka.

42. Aj keď výsluchy svedkov v otázke existencie duševnej poruchy súd nepovažoval za smerodajné, ale iba ako vedľajší dôkazný prostriedok, nakoľko posúdenie konania v duševnej poruche je odbornou otázkou, v podstate všetci svedkovia, ktorí boli v kontakte s P. I. starším v rozhodujúcom období, v čase uzatvorenia spornej kúpnej zmluvy, nedeclarovali, že by vnímali u otca strán sporu zníženie jeho rozpoznávacích schopností, resp. náznaky duševnej choroby. Z ich strany bolo uvádzané práve naopak, že p. P. I. starší bol až do konca života čulý, mentálne bol v poriadku, komunikoval, spoznával ich a netrpel ani žiadnou duševnou poruchou.

43. Argumentácia žalobcu je zmätčná v obrane, že na jednej strane vraví o zastretom právnom úkone, ktorým malo dôjsť k darovaniu, keďže údajne nebola vyplatená suma za prevádzané nehnuteľnosti, na druhej strane spochybňuje vôbec úmysel otca previesť nehnuteľnosť akýmkoľvek spôsobom (darovanie, či predaj) len jednému zo synov, keď deklaroval úmysel otca ponechať nehnuteľnosť obom synom. Zámer poručiť neprevádzať počas svojho života majetok však v konaní nebol preukázaný, nakoľko tvrdenia svedkov žalobcu o uvedenej skutočnosti sa vzťahovali na obdobie dávnejšie pred prevodom nehnuteľností, a to v čase, keď žalobca ešte s otcom býval, teda viac ako rok pred jeho smrťou. V čase, keď p. I. st. uskutočnil predmetný úkon a žil iba so žalovaným, ktorý sa o neho v čase jeho choroby v prevažnej miere staral, ktorá skutočnosť nesporne vyplýva z výsluchu svedkov (p. V., p. S., p. M.), úmysel neprevádzať nehnuteľnosti bol vyvrátený svedkami, a to napr. výpoveďou vnuka, keď uviedol, že „na začiatku Q. XXXX na oslave narodenín sa dedko vyjadril, že dedičstvo- dom, chce napísať na otca“ . Tiež svedok p. M. uviedol vo výpovedi, že o dedičstve hovoril synovi P. (žalovanému): „ raz to bude tvoje, rob si s tým, čo chceš.“

Napokon na posúdení platnosti uzatvorenej zmluvy nič nemení ani námietka, resp. pochybnosť žalobcu, či peniaze za predmetnú nehnuteľnosť žalovaný skutočne uhradil, uvedené by rovnako nespôsobili neplatnosť daného úkonu.

44. Z uvedeného tak vyplýva, že nebola preukázaná neplatnosť právneho úkonu - kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa XX.XX.XXXX medzi žalovaným a jeho otcom P. I. starším, nie je tak dôvod na vyhoviecie nároku žalobcu. Z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že právny úkon - kúpna zmluva uzatvorená dňa XX.XX.XXXX je neplatná. Ak teda právny úkon je naďalej platným úkonom, nevznikol žalobcovi nárok vec vrátiť do dedičstva po nebohom P. I. staršom. Nárok uplatnený žalobou tak nie je opodstatnený, súd ho ako nedôvodný zamietol v plnom rozsahu.

45. Súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že predmetné konanie má charakter kontradiktórneho a sporového konania, kedy sú to práve sporové strany, ktorých zaťažuje povinnosť uviesť súdu skutočnosti, osvedčujúce vznik a dôvodnosť uplatneného nároku resp. v prípade obrany, uviesť súdu skutočnosti uplatnený nárok spochybňujúce resp. úplne vylučujúce. Túto povinnosť právna teória označuje ako povinnosť unesenia bremena tvrdenia, na ktoré následne nadväzuje aj povinnosť unesenia dôkazného bremena. Znamená to, že sporové strany sú povinné nielen tvrdiť určité relevantné skutočnosti, ale zároveň na ich preukázanie sú povinné označiť dôkazy. Dôkazné bremeno týkajúce sa tvrdených skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí. V prípade, že neunesie dôkazné bremeno, ani bremeno tvrdenia, nemôže byť v konaní úspešný. V prípade, že sporová strana (v tomto prípade žalobca) predkladá súdu dôkazy, z ktorých nemožno bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť ním tvrdené skutočnosti, ktoré sa vzájomne obsahovo nedopĺňajú, a teda nevytvárajú pravdivý a nespochybiteľný skutkový obraz, táto nemôže byť v konaní úspešná. Súd v zmysle princípov Civilného sporového poriadku musí vziať na zreteľ všetko, čo v konaní vyšlo najavo, pričom jeho rozhodnutie vo veci musí byť výsledkom hodnotenia obsahu všetkých dôkazných prostriedkov. Ak teda rozhodujúce skutočnosti nie sú zrejmé z vykonaného dokazovania, súd musí konštatovať záver o neexistencii nároku uplatneného žalobcom v konaní. Strana, ktorá v konaní neunesie dôkazné bremeno, nemôže byť v konaní úspešná. Je výlučne na strane konania, aké dôkazy súdu predkladá. Je povinnosťou sporovej strany pred podaním žaloby zvážiť si obsah prostriedkov svojho procesného útoku.

46. Preukázanie neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorá by mala za následok vyhovie žalobe v zmysle určovacieho výroku, že vec patrí do dedičstva, nebola žalobcom žiadnym spôsobom preukázaná, súd má za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a súd musel žalobu zamietnuť. Na základe tohto možno vyvodíť právny záver o neunesení dôkazného bremena žalobcu. Nakoľko sa žalobcovi v konaní nepodarilo preukázať dôvodnosť podaného nároku uplatneného žalobou, súd žalobný návrh v celom rozsahu zamietol.

47. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1,2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1,2 CSP, o nároku na náhradu trov konania súd rozhodne aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

48. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Nakoľko žalovaný mal vo veci plný úspech, vznikol mu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi, a to v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

#### **Poučenie:**

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.